

Avlsrådets årsmelding 2020

Avlsrådet har i perioden bestått av følgende personer:

Leder: Tine Madeleine V. Jarli

Medlemmer: Ingvill Brenden (t.o.m september 2020), Ellen Katrin Enge og Elin Kristiansen

AR sitt arbeid i 2020

Avlsrådet har jevnlig kontakt gjennom hele året. Hoveddelen av kontakten har vært ved epost og telefon, men vi har også hatt ett møte via Teams. I 2020 har AR arbeidet med flere saker, levert artikler og innlegg til «Buhunden» i tillegg til alt forefallende arbeid.

AR har i 2020 fått gjennomført helseundersøkelsen. Vi fikk inn 350 svar, og disse er nå sammenfattet i en rapport fra Norges Veterinærskole. Et utdrag av resultatene ble publisert i julenummeret av «Buhunden», og det vil også bli presentert under medlemsmøte i mars 2021. AR har hatt kunnskap om noen tilfeller av buhunder med epilepsi. Gjennom en lengre tidsperiode har det vært kjent noen få tilfeller, men det har ikke vært indikasjoner på at dette har vært et stort problem for rasen. AR har likevel gjort en jobb i 2020 med å kartlegge disse hundene og linjene, og helseundersøkelsen ga ikke kjennskap til tilfeller utover de som allerede var kjent.

I 2018 og 2019 har det vært jobbet videre med HD og HD-indeks. Den jobben fortsatte inn i 2020 med å bygge opp kunnskapsgrunnlag og følge opp vedtaket som ble gjort i SU. Det har også vært noe kommunikasjon med veterinærforeningen i forbindelse med dette. Leder av styret, Linda Karlsen, og leder av AR, Tine Jarli, hadde et fysisk møte med NKK i juni 2020. Som oppfølging av dette har NBK blant annet fått oppgitt arvegraden til HD hos Norsk buhund. Oppsummering fra dette møtet samt korrespondanse med SU er gjengitt i julenummeret av «Buhunden».

På Hunderfossen ble det samlet inn flere blod- og svaberprøver, men det har også vært samlet inn svaberprøver gjennom året. Som tidligere år fikk vi til øyelysing på Hunderfossen med Ernst Otto Ropstad, og antallet som benytter seg av dette tilbudet holder seg stabilt.

I 2020 søkte NBK sammen med Norges Veterinærhøgskole om midler fra Landbruksdirektoratet til den delen av buhundprosjektet som omfatter en ny beregning av genetisk variasjon. Denne søknaden fikk vi dessverre avslag på. Det ble skrevet en klage på vedtaket basert på grunnlaget for avslaget. Klagen ble behandlet av Landbruks- og Matdepartementet, men vedtaket sto seg. Dette er ganske kostbare analyser, men gjennom målrettet arbeid har klubben likevel klart å samle sammen nok penger til analysen. Arbeidet har derfor blitt noe forsinket, men AR håper nå at Norges Veterinærhøgskole kan sette i gang med analysen første kvartal av 2021. Hvor lang tid det vil ta før vi får resultater vil avhenge av deres arbeidskapasitet.

Som et ledd i arbeidet rundt temaet genetisk variasjon har AR i løpet av siste halvår utforsket muligheter for å få slektskapsindeks på Norsk buhund. I første omgang venter klubben på en tilbakemelding fra NKK om mulighetene for å få dette inn i dogweb, samt estimerte kostnader knyttet til en slik beregning. Arbeidet rundt dette vil fortsette i 2021.

Registeringsstatistikk

Norsk Buhund (hentet fra DogWeb 14.02.20): I 2020 ble det født nye buhunder 170 i Norge, fordelt på 35 kull. I tillegg ble det registrert 2 importerte hunder. AR er også kjent med ett uregistrert kull som er født i 2020. Fordelingen mellom kjønnene på de norskfødte valpene var 89 tisper og 81 hanner. Kullene fordeler seg på 23 ulike fedre og 34 mødre. I 2020 ble det født 105 blakke og 59 svarte valper.

De aller fleste hundene som har registrert kull etter seg i dette året har vært både øyelyst og HD-fri. Det er imidlertid noen foreldrehunder som har HD- diagnose C, samt at det finnes kull der ingen av foreldredyrene er HD-undersøkt eller øyelyst. Vi registrerer at ved noen tilfeller blir paring gjort før det foreligger en gyldig øyelysingsattest for en eller begge avlshundene.

AR registrerer at det er stor etterspørsel etter buhundvalper, noe som gjør at valpelisten har vært mindre i bruk enn tidligere år. Dette har sammenheng med at oppdrettere allerede har etablert kontakt med potensielle valpekjøpere før kullene blir født. Stor etterspørsel etter buhundvalper skaper et marked som gir rom for å selge kull som ikke tilfredsstillir dagens krav til avl, spesielt med hensyn til helseresultater. Dette er en utvikling AR følger nøye.

Tabellen viser registrerte valper og kull fra 2011 og frem til og med 2020.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kull	16	23	15	18	17	20	24	27	32	35
Antall valper	91	105	77	79	102	108	134	156	168	170
Import	4	4	0	3	1	2	2	3	3	2
Kullstørrelse	5,4	4,6	5,1	4,4	6,0	5,4	5,6	5,8	5,4	4,9

HD-statistikk

I 2020 ble det HD-røntget 85 hunder, noe som er et ganske bra resultat. To av hundene har vært røntget tidligere.

NKK har satt som minimumskrav at det registreres gjennomsnittlig minst 100 hunder av rasen per år (beregnet ut fra de 5-10 siste årene) og at mer enn 35% av hundene som har oppnådd røntgenalder i denne perioden har kjent status for å få beregnet HD-indeks. Tross at Norsk buhund er helt på grensa på antallet, ble det i 2018 for første gang beregnet indeks. Det er derfor viktig at flere hunder undersøkes, slik at HD-indeks kan bli et nyttig verktøy i avlsarbeidet. Dessverre er enda svært mange kull og kombinasjoner lite representert i statistikken.

Øyelysing

Det har vært en stor økning i antall øyelyste buhunder i forbindelse med prosjektet siden 2009, og vi ser fortsatt en relativt stabil, og kanskje økende frekvens på øyelysning på privat initiativ. Tabellen nedenfor viser en forenklet oversikt. Det er viktig å merke seg at det er mange av de samme hundene som er representert i flere år og kan ha flere diagnoser. Det blir derfor ikke riktig å summere antall hunder med diagnoser! Videre er ikke PNK med i statistikken da hunder med denne diagnosen fortsatt kommer ut med uten anmerkning.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Antall</i>	85	84	57	79	77	76	91	106	108	129
<i>U/A</i>	70	71	52	70	63	65	79	91	91	109
<i>Arvelig utv. katarakt</i>	11	11	3	4	6	4	4	7	11	11
<i>Ant. Sut</i>	2	1	1	2	2	2	3	4	5	3
<i>Retinal dysplasi</i>	2	0	1	1	2	2	2	2	0	3
<i>Annet</i>	1	1	0	2	4	4	4	3	3	7

Omplasseringer

Det har i 2020 vært omplassert 2 buhunder hvor NBK har vært deltagende i prosessen. Det er fortsatt et lavt antall hunder som omplasseres, og det går relativt lett å finne nye hjem til hunder som må omplasseres.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Antall</i>	3	4	5	5	4	3	2

Utstillinger og titler i 2020

Det har i 2020 vært avholdt et relativt lavt antall utstillinger pga covid-19. Norsk buhund har vært representert ved 20 utstillinger (mot 63 i 2019), hvorav 6 var i regi av NKK. Ved NBKs utstilling på Hunderfossen møtte 48 hunder til den offisielle utstillingen. Det er ikke tilgjengelige oversikter over andre konkurranseformer hvor deltagelse har oversikt vist med rase.

Nedenfor er hunder som i 2020 har fått registrert offisielle titler (ref. NKK):

NO41467/17	Norsk Blodspor Champion	Kimura's Dina
NO40525/18	Norsk Blodspor Champion	Smørbukks Bb Tuva
NO36276/16	Norsk Rallyydighet Champion	Fantejentas Caja
NO30783/17	Norsk Utstillingschampion	Bernegården's Gerda
NO51807/09	Norsk Utstillingschampion	Skaubos Dorte Rova
NO40525/18	Norsk Utstillingschampion	Smørbukks Bb Tuva
NO47624/10	Norsk Utstillingschampion	Svartedals Maiste
NO51855/18	Rallyydighet klasse 1	Bernegården's Lara
NO36253/17	Rallyydighet klasse 2	Kimura's Birk

NO40630/13 Rallylydighet klasse 3
NO42247/15 Utenlandsk tittel

Finntil's Tyla
Leite-gård's Ola Håkonson

Innavlsgrader

I RAS står følgende:

«Det er anbefalt at gjennomsnittlig innavlsgrad bør være under 2,5 % (basert på alle kull født ett år med 6 generasjoner i Dogweb), et absolutt maksimum er et snitt på 5 %. NBK har som mål at dette tallet reduseres. NBK mener dette vil skje dersom NBKs avlsregler følges (ikke matadoravl og ikke over 6,3 % i innavlsgrad pr kull).»

I 2020 er det kun født ett kull med en innavlsgrad på over 6,3 % ved 6 generasjoner. Tabellen viser gjennomsnittlig innavlsgrad for alle kull født per år, samt et femårssnitt.

	5 gen.	6 gen.
2016	1,03	1,97
2017	1,71	2,54
2018	1,68	2,47
2019	1,65	2,50
2020	1,58	2,09
2016-2020	1,53	2,31